

De Ware Levenskunst

Felix Sperans

Uitgeverij Gelderland

De Ware Levenskunst

Felix Sperans

Uitgeverij Gelderland

Toeval of niet

Sommige mensen, steeds meer en meer mensen, zelfs zeer geleerde mensen, denken en beweren dat alles en iedereen toevallig is ontstaan, en dan ook nog eens dat alles hier toevallig gebeurt. Volgens hen is alles te wijten - of te danken? - aan het toeval, wat dat ook mag zijn. Sommige van die mensen spreken zelfs van een 'stom toeval.' Of ze daarbij zelf nog weten waarover ze het hebben is zeer de vraag. Waarschijnlijk hebben ze daar zelfs nog nooit over nagedacht. Trouwens, toeval, wat is dat? Hoe kan dat een heel universum uit zijn mouw schudden, om het dan nog in stand te houden en te leiden ook?

Andere mensen zijn dan weer de mening toegedaan dat het tegendeel waar is. Zij houden staande, bij hoog en bij laag, dat het toeval niet bestaat. Dat soort mensen is er dan weer heilig van overtuigd dat alles en iedereen op een of andere manier voorbestemd is, dat wij door een of andere godheid, of door een of andere ons nog onbekende kracht of macht, zijn geschapen en dat wij daardoor ons leven lang worden geleid en in stand gehouden.

De vraag of het toeval al dan niet bestaat is aan mij al lang niet meer besteed. Wat mij betreft kan en mag het bestaan, ook al denk ik dat het niet meer dan een hersenschim is. Wat zou het anders wel moeten zijn? Kan iemand me dat uitleggen?

Volgens mij is alles gewoon zoals het is. Verder probeer ik mij alleen te concentreren op wat ik zie en ervaar, zonder daarbij op zoek te gaan naar een of andere dubieuze oorzaak voor dat alles.

Alles en iedereen is zoals ze zijn en daarmee basta, amen en uit. Wat mij betreft toch. Wat meer is, ik ben daar zelfs tevreden mee. Waarom zou alles en iedereen zich moeten gedragen zoals ik dat wil of zoals ik me dat voorstel? Ik doe

dat trouwens zelf ook niet. Ik vertik het gewoon om verloren moeite te doen om alles en iedereen naar mijn pijpen te doen dansen. Ik vind het zoveel gemakkelijker en eerlijker mezelf aan te passen aan de mij omringende werkelijkheid.

En, als alles nu toch niet te wijten of te danken is aan een of ander toeval, waarom zou men daar dan een of andere godheid verantwoordelijk voor moeten stellen? En die godheid, wie of wat is dat dan? Wie kan zich daar een voorstelling van maken? Waar spreken wij over? Spreken over toeval, of over God, voor mij is het allemaal als grijpen naar wind. Ik zeg niet dat ze niet bestaan, ik weet gewoon niet waarover men spreekt als men het over God of over het toeval heeft. Dus zwijg ik.

Volgens mij kan je al even gemakkelijk, en met evenveel recht en reden, spreken over atibatikosa. Ook dat is niet meer dan een hersenschim. Alleen is niemand nog op het idee gekomen om die naam te bedenken of te gebruiken, of om dat nietszeggende woord of begrip verantwoordelijk te stellen voor al wat hier gebeurt. Dat is dus met deze gebeurd.

Zelf geloof ik al evenmin in het toeval als in God, maar ook al evenmin in atibatikosa. Geloven, in wie of wat dan ook, is volgens mij niets anders dan jezelf beliegen en bedriegen, praten over dingen die je niet kent en dat dan nog met woorden die geen begrijpbare inhoud hebben. Ik kan mijn tijd nuttiger gebruiken.

Wat ik dan wel doe? Ik probeer dit leven te aanvaarden zoals het bij mij overkomt en ik tracht mij aan de wisselende omstandigheden aan te passen. En dat is het zo wat. Wat zou ik nog meer moeten doen? Wie doet beter? Wie weet beter?

Wanneer men mij bijvoorbeeld iets vraagt, probeer ik dat te doen, voor zover dat binnen mijn mogelijkheden ligt tenminste, als de vraag mij nuttig en gegrond voorkomt, en indien ik mijzelf of iemand anders daar geen schade door berokken. Neem nu bijvoorbeeld mijn kennismaking met Peter.

Vragen staat vrij

Op een dag, we schreven toen eind april 2000, het was al laat op de avond, op het einde van een uiterst drukke en vermoeiende dag, rinkelde de telefoon hier bij ons. Dat gebeurt wel meer, geen paniek dus, alleen wat gezonde nieuwsgierigheid.

‘Wie zal dat nu weer zijn? Wat zal die weer van me willen of verwachten? Wat staat me nu weer te wachten?’

Dergelijke en andere vragen schoten mij als evenveel lichtflitsen door het hoofd.

Gelukkig heb ik intussen al geleerd dat de meeste mensen je alleen maar opbellen als ze je nodig hebben, als ze denken dat je ze op een of andere manier kunt helpen, als ze je voor hun karretje kunnen spannen. En gelijk kreeg ik. Gelukkig was ik erop voorbereid.

‘Spreek ik met Felix Sperans?’ hoorde ik een ietwat hese stem aan de andere kant van de lijn vragen.

‘Ja, daar spreek je mee,’ zei ik kort en bondig.

Ik probeerde mij wat op de vlakte te houden omdat de stem die ik aan de andere kant van de lijn hoorde me onbekend voorkwam. Een beetje gezonde achterdocht kan nooit kwaad en veel praten is nergens goed voor. Zover ben ik dan toch al thuis in het land van de levenswijsheid.

‘Mag ik dan meteen met de deur in huis vallen?’ vroeg de stem op een ietwat mysterieuze manier.

‘Nu zal ik wel vlug weten waarvoor die kerel mij denkt te kunnen gebruiken,’ dacht ik bij mezelf.

Gelukkig sprak hij van meteen met de deur in huis te vallen. In feite heb ik het liever zo, want al die zinloos overbodige uitweidingen over niemendalletjes kunnen mij best meteen gestolen worden. Ze dienen toch maar alleen om je om de tuin te leiden en om je op het verkeerde been

te zetten. Wat mij betreft mogen ze liever, veel liever zelfs, meteen zeggen wat ze willen vragen.

‘Goed, zeg maar wat je te zeggen hebt. Ik ben een en al oor en ik ben echt benieuwd om te horen wat jij van mij verwacht,’ viel ook ik met de deur in huis en dat nog wel zonder het aan te kondigen.

‘Een beetje overdrijven kan nooit kwaad,’ dacht ik weer, en dan nog, een beetje beleefdheid word je meestal in dank afgenomen, zo had ik eerder al geleerd en zelf al meermaals aan den lijve ondervonden.

‘Schrik toch maar niet al te zeer, want ik ga je meteen een niet alledaagse vraag stellen, zomaar, op de man af. Ben je er klaar voor?’

En dat noemde hij met de deur in huis vallen.

‘Ik probeer me er alleszins toch op voor te bereiden,’ zei ik. ‘Maar zeg maar, ik heb al een en ander meegemaakt tijdens mijn leven. Ik kan wel tegen een stootje, dat denk ik toch tenminste.’

‘Wel, Felix, wat ik je vragen wou is dit: ik zou graag van jou willen vernemen of ik nu al dan niet gek ben. En ik weet verdorie goed waarom ik die vraag juist aan jou stel en aan niemand anders. Ik heb vandaag immers, heel toevallig - hier heb je het al - gelezen, terwijl ik bij de kapper mijn beurt zat af te wachten nota bene, dat jij expert bent in zenuwziektes. Klopt dat? Ben ik goed ingelicht? Ben ik wel degelijk aan het juiste adres? Ga jij me kunnen helpen?’

‘Wat je me nu zegt, ik expert in zenuwziektes? En wat een vraag zeg. Dat noem ik nu echt met de deur in huis vallen. En, besef je wel goed wat je me vraagt? Hoe zou ik in godsnaam moeten weten te zeggen of jij gek bent of niet? Trouwens, wat betekent het voor jou, gek te zijn? Wie is gek? Waarom? En wie zegt dat? En met welk recht zegt iemand zoiets? En

De Ware Levenskunst is het waargebeurde verhaal van Felix en Peter. Twee gekwetste zielen, die elkaar vinden in een bijzondere vriendschap. Felix weet Peter van zijn problemen af te helpen, ondanks – of misschien wel dankzij – zijn eigen moeilijkheden. Een ontroerend boek, dat inzicht geeft in de wereld van psychiatrische patiënten.

Felix Sperans (Molenbeek-Wersbeek, 3 januari 1944) is een Belgisch auteur en kunstschilder, die begin jaren '80 invalide wordt verklaard. Hij blijkt zenuwziek en lijdt aan een schizoaffectieve stoornis; een combinatie van schizofrenie en manische depressie. Om lotgenoten te helpen, richt hij in 1999 de vereniging 'Psychiatrie' op en schrijft hij meerdere boeken over zijn leven, zijn ziekte en over de manier waarop hij daar tegenaan kijkt en mee omgaat.

Over het werk van Felix Sperans:

'... een spiegel voor psychiatrische patiënten, hun omgeving en hulpverleners'.

De VoorZorg Well2Day

'... Bedoeld voor mensen met sombere buien, hun familie, vrienden, kennissen maar ook voor hulpverleners verschaft het verhaal van Felix Sperans, die enkel oog heeft voor de hoofdlijnen in het leven, een hoop inzichten voor onderweg'.

VVGG, Vlaamse Vereniging voor Geestelijke Gezondheid

'... wat nog het meest imponeert is de diepe eenzaamheid... zijn walging van het leven en zijn volslagen gebrek aan initiatief en plezier in de dingen en wereld om hem heen'.

Trouw / Hans van der Ploeg

'Als lezer moet je bestand zijn tegen wat doffe ellende... maar het geeft je inzicht in de donkere gedachten van iemand die levensmoe is'.

Weliswaar.be, Welzijns- en gezondheidsmagazine voor Vlaanderen

uitgeverij
GELDERLAND
BOEKEN | KRANTEN | TIJDSCHRIFTEN

9 789491 826252 >

